

АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ ІСТИННОСТІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ

Лебідь А.Є., канд. філос. наук, доцент

Незаперечним є той факт, що значення концепту "істина" обумовлюється як культурно-історичними так і лінгвістичними особливостями епохи чи-то спільноти, що продукує наукове знання. На думку П. Флоренського слово "істина" фіксується у слові "ε" і уособлює поняття абсолютної реальності [2, 15]. Грецьке слово "ἀλήθεια" означає дещо не плинне, здатне перебувати у потоці забуття, перевершуючи час. Латинське "veritas" належить, здебільшого, галузі права і означає дійсний стан розглядуваної справи. Себто це поняття має скоріше релігійно-правниче забарвлення. Давньоєврейське "אמת" означає вірне слово, вірність, надійну обіцянку і відноситься переважно до божественної сутності істини.

На сьогодні ми маємо досить розлогу систему референтів поняття "істина". Так, можемо виокремити когерентну, кореспондентну, семантичну, конвенціональну, дефляційну тощо концепції істини, в межах яких остання розуміється чи-то як певна властивість об'єкта, чи-то як сам об'єкт, про що наголошує Я. Шрамко. На його думку істина і хиба "переконливо обґрунтовуються як особливі абстрактні об'єкти, вивчати які має логіка" [4, 119]. Проти розуміння істини як відповідності активно виступав Г. Фреге, який зазначав, що таке її тлумачення суперечить способу використання слова "істинний", яке не відображає відношення і не вказує на те, чому має відповідати. Істина, за Г. Фреге, є невід'ємною властивістю думки, яку можна осягнути [3, 328-330].

На ідеї істини, як понятті, що відповідає структурі буття наголошували феноменологи від Ф. Brentano до М. Хайдегера. Так, Е. Гусерль пов'язував між собою поняття "істинно" і "дійсно бути". На його думку "істина є ідеєю, яку ми переживаємо в акті ідеації через безпосереднє уявлення" [1, 111]. Істину, таким чином, можна розуміти як актуалізацію предмета в усвідомленій очевидності.

Натомість, розширюючи значення поняття істинності виправданим здається позначати її також як оператор чи-то подію. У такому випадку людина виявляється імплантована в контекст здійснення істини так, що дія та її інтерпретація виявляються іманентними одна одній, а топос здійснення істини і топос її розуміння зливаються.

Література

1. Гуссерль Э. Логическія изслѣдованія / Э. Гуссерль. – СПб.: Книгоиздательство "Образование", 1909. – 226 с.
2. Флоренский П. Столп и утверждение истины / П. Флоренский. – М.: Изд-во "Правда", 1990. – 490 с.
3. Фреге Г. Мысль. Логическое исследование / Г. Фреге // Фреге Г. Логика и логическая семантика: Сборник трудов. – М.: Аспект Пресс, 2000. – С. 326-342.
4. Шрамко Я. Истина и ложь: что такое истинностные значения и для чего они нужны / Я. Шрамко // Логос. – 2009. – № 2 (70). – С. 96-121.

МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА СТУДЕНТСЬКУ МОЛОДЬ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ АНОМІЇ

В. В. Опанасюк, *старший викладач кафедри філософії СумДУ*

Автор теорії соціальної аномії Еміль Дюркгейм визначив соціальну аномію як такий стан суспільства, в якому відсутні норми регулювання поведінки індивідів. Старі норми в такому суспільстві девальвувалися, а нові – ще не склалися. Стан соціальної аномії виникає на перехідних етапах суспільного розвитку, супроводжується світоглядними кризами. Соціальна аномія стимулює деформацію, руйнування цілісності особистості. Людина втрачає життєві орієнтири, роздвоюється на приватну та публічну, а в складних ситуаціях здатна втратити сенс життя. Соціальна аномія руйнує устояні соціальні зв'язки, а разом із ними – старі уявлення про свободу. Людина стає заручником обставин. Водночас саме такий стан суспільства здатний народити новий тип людини та нові суспільні відносини.

Стан соціальної аномії є родючим ґрунтом для девіантної (відхиляючої) поведінки. Суспільство, позбавлене соціальних норм, важко піддається регулюванню, особливо, якщо це суспільство є масовим. У такому суспільстві важко коригувати поведінку окремих індивідів, якщо вони підпадають під вплив маси, і зовсім неможливо, якщо в масі перемагають стадні інстинкти.

Зростання чисельності суїцидів, схильність до агресії, злочинних дій у суспільстві ускладнюють педагогічний вплив на